

Centerns grupp i välfärdsområdesfullmäktige föreslår att man vid Östra Nylands välfärdsområde tar i bruk en modell med multiprofessionellt teamarbete som en del av trygg och ändamålsenlig läkemedelsbehandling.

Vid enheter som tillhandahåller öppenvård och boendeservice för äldre finns en stor risk för fel i läkemedelsbehandlingen. Mången använder stora mängder delvis onödiga mediciner som hänger kvar på läkemedelslistan. Forskning ger vid handen att en del mediciner kan vara olämpliga för äldre människor. För att minimera läkemedelsfelen **föreslår vi att man vid Östra Nylands välfärdsområde tar i bruk en modell med multiprofessionellt samarbete mellan läkare, farmaceuter och sjukskötare.**

Bakgrund

Den multiprofessionella utvärderingsmodellen har testats i hemvården i Lahtisregionen redan år 2013 och tagits i bruk år 2016. Motsvarande modeller har testats i flera andra kommuner och städer, också i huvudstadsregionen.

Multiprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandlingen betyder att en läkare, en expert på farmaci och en sjukskötare i samarbete utreder patientens behov av läkemedelsbehandling och dess ändamålsenlighet. Utvärdering av läkemedelsbehandlingen är ett verktyg för läkarens beslutsfattande och resulterar i en sammanställning av tidsenlig information om de mediciner, naturmedel och kosttillskott som klienten regelbundet och vid behov tar.

Ett försök som gjordes i Lahtis år 2013 visade att läkarens beslutsfattande underlättades av att skötare kontrollerat uppgifterna i förväg, att en farmaceut hade kartlagt läkemedelsriskerna och av att processen med uppföljning av läkemedelsbehandlingen hade förbättrats. Efter en multiprofessionell utvärdering av läkemedelsbehandlingen var patientens medicinering genomtänkt och ändamålsenlig. Skötarna märkte att klienternas hälsa blev stabilare och att försämringen i deras hälsa hade bromsats upp. Multiprofessionell utvärdering ökade förmågan att granska medicineringen som en helhet.

Slutsats

Illa skött läkemedelsbehandling medför att människor i onödan drivs in sjukvården. Läkaren har på mottagningen inte tid att sätta sig in i den helhet som läkemedelsbehandlingen utgör. En faktor är tidsbrist, en annan den stora omsättningen bland de ansvariga läkarna. Andra är bland annat att systemen är inkompatibla samt patientens rätt att begränsa läkarens åtkomsträttigheter. Ofta har skötarna ett alltför stort ansvar med hänsyn till sin utbildning.

Genom att se över medicineringen strävar man efter att förbättra klientens livskvalitet och upprätthålla en så god funktionsförmåga som möjligt. Dessa åtgärder är ägnade att bidra till betydande ekonomiska inbesparingar bland annat då det gäller sjukhusdygn och direkta läkemedelskostnader. Efter en lyckad läkemedelsbehandling mår man bättre. I många fall kunde man dra ned på medicineringen när onödiga mediciner på läkemedelslistan hade strukits. När det sker förändringar i hälsotillståndet borde man alltid göra en helhetsutvärdering av medicineringen genom en yrkesutbildad persons försorg.

Verksamhetsmodellen klargör olika yrkesgruppers roller och frigör arbetstid för centrala arbetsuppgifter. Läkarna upplevde att perioden med pilotförsöket hade främjat beaktandet av medicinens samverkan och skadeverkningar.

Åtgärdsförslag

Centern föreslår i sin motion att **skötaren** med hjälp av det lagstadgade RAI-instrumentets parameter för gallring bland medicinerna **identifierar** medicineringsproblem. De uppgifter som skötaren får fram används för att fylla i en **blankett för förhandskontroll av uppgifter om läkemedelsbehandlingen**, där problem i läkemedelsbehandlingen framgår.

Därefter kontrollerar en yrkesutbildad person inom farmaci medicinernas samverkan och risker för skadeverkningar samt utvärderar läkemedelsbehandlingshelheten och uppföljningen av den. Den yrkesutbildade personen inom farmaci **antecknar nämnda uppgifter i uppföljningsrapporten**. Skötaren inför anteckningarna i patientdatasystemet.

Läkaren är alltid ansvarig för medicineringen och förskriver de rätta medicinerna på basis av de uppgifter som erhållits. Uppgifterna går vidare till den enhet som svarar för dosdispenseringen.
Det som kvarstår på skötarens ansvar är uppföljning av genomförandet av läkemedelsbehandlingen och av medicinernas verkan.

Betydelsen av multiprofessionell utvärdering då det gäller att behärska läkemedelsbehandlingshelheten har också lyfts fram i slutrapporten för social- och hälsovårdsministeriets genomförandeprogram för rationell läkemedelsbehandling. Nu är det i samband med välfärdsområdesreformen ett bra tillfälle att utveckla läkemedelsbehandlingen så att denna blir tryggare och mera ändamålsenlig. Det är också i överensstämmelse med social- och hälsovårdsministeriets riktlinjer.

Vårt förslag om att ta i bruk en multiprofessionell samarbetskultur kräver inledningsvis att det finns en stark vilja och ett starkt åtagande men också resurser.

Vi tror ändå att denna förändring ger betydande ekonomisk nytta genom att besök på polikliniken som beror på medicineringen förhoppningsvis minskar. Det antas att förändringen också vore ägnad att minska benbroten och höftoperationerna på äldre personer till följd av att personen har ramlat. På så sätt får man till stånd en direkt kostnadseffekt när antalet dygn på sjukhuset minskar.

Källor:

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/343953/Makinen_Helja_tutkielma_2022.pdf?sequence=2&isAllowed=y

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80566/Rap_17_34.pdf

https://sic.fimea.fi/arkisto/2016/1_2016/vain-verkossa/moniammatillinen-tyoskentely-vakiintuu-lahden-kaupungin-kotihoidossa

<https://www.laakarilehti.fi/tyossa/raportit-ja-kaytannot/moniammatillinen-laakehoidon-arviointi-tukee-hoidon-onnistumista/?public=15c234d5a1a7973fdd58b3eacb62d6e6>

https://sic.fimea.fi/arkisto/2015/4_2015/palstat/moniammatillisessa-tiimissa-pilotoitiin-farmaseutin-toimintaa

<https://www.apteekkari.fi/uutiset/laakekaaos-kuriin-annosjakelun-kasvu-sai-vauhtia.html>

<https://www.duodecimlehti.fi/duo16110>

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160659>

Sanna Kurki

Centerns grupp i välfärdsområdesfullmäktige